

VINCZE FERENC

Ahová Isten kuporodik

VINCZE FERENC (1979) Marosvásárhely

Mire Ida aznap kiment, hogy megetesse a tyúkokat és a kacsákat, már megvirradt. Csípős, nyár eleji reggel volt, a harmat megült és tompán csillogott a hátsó kerítés menti szilvafák levelein és a tavaly lepotyogott szilvamagokból erősen megindult jövések rügyein. Ehhez már kapa kell, nézett végig a jövészeken Ida, miközben marékkal szórta a szárnyasok elé a kukoricát. Ákos, a nagyra nőtt, csóré nyakú kakas türelmetlenül, csőrével jobbra-balra vágva tülekedett előre, mígnem az asszony egyetlen rúgással odébb tessékelt. A csórényakú ekkor sértődötten visszavonult a tyúkketrec felé, ahonnan kisebb-nagyobb nekifutással figyelmeztette az arra tévedőket, hogy eljön még az ő ideje, csak Ida hagyja el a terepet.

Az asszony azonban Ákos legnagyobb bánatára nemigen akart visszavonulni, sőt, kezét barna köpönyege zsebébe dugva megállt a hátsó kerítésnél, és az onnan kiválóan belátható országutat fürkészte. A másodrendű út, mely egészen a következő községig futott végig a Körös mentén, kihalt volt, még egy megtévedt kamion sem járt arra. Pedig, csütörtök lévén, érkeznie kellett a postásnak. Ida már ki is készítette a fiának szánt levelet a kredencre, nagy ívből kerekített betűkkel meg is címezte, éppen csak feladni kellett.

A postáskocsi csütörtökönként jött, vagy minden második csütörtökön, ahogy éppen alakult Hart Jancsi élete. Szabott munkarendje nem volt, az igények és a levelek alakították jövetelét. Ha volt levél, hozta, ha nem, hát elmaradt néha hetekig. Senki sem hiányolta, ezt ő is tudta. Bizonyosság csak arról volt, már ami a jövetelét illette, hogy hó elején mindenképpen befutott, és kihozta a nyugdíjakat, számlákat, majd ezzel a lendülettel el is vitte a számlákért járó összegeket. Vízet és villanyt fizettek nagyobb részt a faluban, némely portánál még egy ideig megtartották a gázt, de aztán a falu kibeszélte az urizálókat, így maga Ida is határozott, és egy tavaszi napon elköltötte, majd nyáron átállt, és a következő télen már fával fűtött. Hart Jancsinak így még egyszerűbb lett az élete. Ugyan a szolgálati Volkswagenben nem volt légkondi, és nyaranta kellőképpen izzadt, mikor bejárni kényszerült a széles pusztaság falvait, azonban a gáz fokozatos megszüntetésével, a kéthavi vízszámlákkal igencsak egyszerűvé vált munkája. Hart Jancsi természetesen az egyszerű munka híve volt, mi több, úgy tartották róla errefelé, hogy még a benzinen is tud spórolni, ha nagyon akar, így hát nem erőltette a dolgot. Viszont, és ezt Ida is tudta, a postáskocsi néha betévedt a szomszédos faluba, ott sem máshová, mint Vízkeletinéhez, született Hetyelán Máriához, aki az összevont tanyai iskolák alsós tanítónője volt. És Ida tudta, hogy ezek a betérők szintén esetlegesek voltak, elsősorban attól függtek, hogy a vékonydongájú Vízkeleti Péternek, a szaktársai által franciakulcsnak csúfolt kamionsofőrnek éppen mikor vezetett határokon túlra az útja. És bár az esetlegesség kiszámíthatatlan, Ida éppen a minap látta egyik hajnalon a határ felé elporozni Vízkeleti sötétzöld kamionját, és visszafelé még nem jött. Legalábbis tudtával nem. Így hát a csórényakú legnagyobb bánatára Ida továbbra is ott strázsált a hátsó kerítés mellett, és az utat figyelte.

Gyula, Ida szembeszomszédja egészen másért várta Hart Jancsit. Az öreg nem akart már levelet írni, és ha megkérdezik tőle, talán idejét sem tudná meg-

mondani, mikor írt utoljára levelet, nem dolgom az, mondaná rágyújtva. De hát senki sem kérdezi meg tőle. Senkinek sem jut eszébe, hogy Gyula levelet írna, vagy hogy lenne egyáltalán kinek levelet küldenie. Nem is ezért állt ki az öreg a kapuba, és pislogott nagy, álmos szemekkel a látóhatár azon részére, ahonnan Hart kocsija várható volt. És bár meg nem beszéltek, de az öreg ugyanúgy tudta, mint Ida, hogy a sötétzöld kamion nemrég a határ felé vette az irányt, tehát elterjedt a hír, hogy nemsokára postáskocsi érkezik a faluba. A szintén zöld Volkswagen kisbuszt várta Gyula is, ahogyan Ida. És míg Ida a hátsó kerítés mentén várakozott, addig az öreg az utcán ácsorgott, és fürkészte a határt, majd a szilvafák alatt észrevett Idát. A nő kezében világoskék műanyag tál, és térdig érő barna otthonkájának köszönhetően szinte eltűnt a fák között. Jól emlékezett az öreg, hogy sok-sok évvel ezelőtt, valamikor még fiatalasszony korában az egyik augusztus végi búcsún szembementek egymással a polgármesteri hivatal mögötti csúrnél. Éjszaka volt, a hivatal előtt Kiscsipásék húzták a talpalávalót, kissé megfáradva ugyan, de a nép elégedett volt, és irdatlan hangon énekelt. A hegedű és a brácsa hangja mellett a férfiak artikulálatlan üvöltése kitöltött mindent, és így Gyuláékat sem hallotta senki. Jól emlékezett az öreg, barna virágmintás szoknyát viselt Ida, piros blúzt, alatta fekete melltartót és széles hófehér bugyit. Eleinte tiltakozott kissé, el-ellökte a férfi kezét magáról, de a harmadik vagy negyedik kísérletnél Gyula érezte, amint a nő az öléhez húzza a kezét. Ahogy elnézte a szilvafák között ácsorgó Idát, az öreg maga előtt látta, szinte kristálytisztán, amint a nő maga húzza fel barna szoknyáját. Ilyet addig nem látott a férfi, és azóta sem volt ilyesmihez szerencséje, felesége csak széttette alkalomadtán a lábát, arcát a fal felé fordította, száját összeszorította. Öröm élni, gondolta olyankor Gyula, de aznap reggel jólesett emlékezni arra az augusztusi éjszakára. Azóta sem beszéltek erről, mintha meg sem történt volna, és némely italos pillanatában az öreg meg volt győződve arról, hogy csupán képzelte és kitalálta az egészet, mivel a búcsú másnapján a Köröshöz vezető földút árkában ébredt. Mindenesetre jönnie kell Hartnak, állapította meg magában Gyula, és lajbija felső zsebéből egy csomag cigarettát vett elő, baseballsapkáját kicsit hátrtolta homlokán, és rágyújtott.

A füstöt eregetve lett először figyelmes arra a keskeny, ám folyamatosan növekvő porfellegre, mely a másodrendű országút vége felől közeledett. Előbb azt hitte, csak káprázik a szeme, vagy a dohányfüst tekeredik-bodorodik eléje olyanformán, hogy Hart Jancsi kocsija felverte pornak nézni, mint ahogyan Ida barna szoknyája is többször fel-felelevenedett emlékeiben, öntudatlanul, csupán a vágyakozás pusztá termékeként.

A porfelleg azonban egyre csak közeledett, és az öreg megnyugvással látta, Ida is mozgolódni, csipeszkedni kezdett a hátsó kerítés mellett, így kétségtelenné vált számára, valami történik amott, a látóhatár szélén. És mint-hogy Hart Jancsin kívül más ebben az órában nemigen történhetett, Gyula a cigarettát eltaposva megfordult, a kaput benyomva elindult a ház felé. Mire ideér, mindent előkészíték, gondolta, és a ház felé menet lajbiját levette, és az ágyásban hagyott ásóra akasztotta.

A láthatáron történő mozgolódásra Ida is beadta a derekát Ákos legnagyobb örömeire, és az asszony a maradék kukoricát a tyúkok elé vetette, a tálat megrázta, befelé indult a házba. A pénz, a pénzt még nem vettem elő, gyorsított léptein, és miután a tálat az udvari asztalkán hagyta, barna otthonkáját alaposan leporolta, azért Hart Jancsi mégsem láthatja koszosan, tyúkszarosan, legyen neki bármilyen szeretője is az a Hetyelán Mária. Mielőtt belépett volna az ajtón, még éppen látta a cigarettáját az úton eltaposó Gyulát, aki baseballsapkáját szemébe húzva indult szintén befelé. Az is hogy megöregedett, s amint a koszos kezű, trágyaszagú férfira gondolt, hirtelen még a hideg is kirázta, hogy egyszer magához engedte.

A porfelleg, mit sem törődve a faluban zajló eseményekkel, rendületlenül közeledett, a felvert poron megcsillanó napfény előbb furcsa lepellé, majd bozontos férfiarcú állt össze, hogy mire majd elérje a település legszélső viskóit, lelassuljon, és fokozatosan kitisztuljon a kép. Hiába tisztult, hiába tűnt fel a fellegben kézikocsiját maga után vontató, feketébe öltözött férfi alakja, ezt ekkor még senki sem látta, mivel – bár a hír, hogy Hart Jancsi újra a faluba érkezik, a cikázó fecskét meghazudtoló gyorsasággal terjedt házról házra – mindenki levelét, elmaradt számláját készítette, ruháját porolta, és akadtak asszonyok, akik sietősen kávéit is lefőztek.

Míg Ida megmosta az arcát, és végezetül barna otthonkája lecserélése mellett döntött, Margit, Gyula felesége, elkerekedett szemmel figyelte, amint férje a húsz éve nem használt bőrdíjút az ágyra dobja. Kezét mellén keresztbe fonva állt az ajtóban, és leste férje kapkodó mozdulatait.

– Maga mit csinál? – kérdezte egy kis idő után.

– Nem látja? Pakolok – bökte oda a férfi, miközben a szekrényben turkált, és néhány megfoltozott ing után pár szakadt alsógatyát is az ágyra hajított.

– Nem mondta, hogy megy valahová.

– Nem.

Leszámítva a kétéves katonaságot Gyula kétszer volt huzamosabb ideig távol a faluból. Egyszer még közvetlenül a leszerelése után lakott egy ideig a fővárosban, mivel valahol a város hegyvidéki részén villát építettek, és kőművesként mindennap szükség volt rá egy ideig. A várost nem ismerte, egyet tudott, hogyan lehet a pályaudvarról eljutni az épülő villához és onnan vissza. Más nem is érdekelte. A többiek, jól emlékezett, esténként lejártak arra a nagy térre az egyik kocsmába, Marosnak hívták talán, ahol olcsó volt a bor, és a vizezett sörért sem kellett túl sokat fizetni. A férfi nem járt velük, nem látta értelmét, nem akart inni, főként nem elinni az amúgy sem túl sok fizetését. Kosztot adtak, másra nem kellett költeni, és mire felépült a villa, Gyula szép kis summával tért haza a faluba, ahol aztán felvásárolta az apjától örökölt ház mögötti határban lévő földeket. Irigykedtek is rá a falubeliek, úgy mondták, megszédte magát városban, és bár volt benne némi igazság, a férfit ez nem igazán érdekelte. Miután megvoltak a földek, egyik délután átsétált a szomszédos utcába, és megkérte a volt állomásfőnök lányát, Margitot. Ha két évvel azelőtt teszi, Margit még jó partinak számított volna, de mióta megszüntették a szárnyvonalat, Margit apja sem volt több, mint Biró Jancsi, a falusi sintér, aki álló nap itta a fröccsöt a Fekete Tulipánban. A hajdani állomásfőnöki dicsőség mulandóban volt, és Margit sem volt fiatal, akkor már a harmincat töltötte nyáron, és szedett-vedett pletykák keltek lábra a faluban, hogy bizonyára az apja mellett fog megvélni. Mindenki örült, legfőképp Gyula, aki ezzel előkelelő helyet vívott ki magának a kocsmában: volt ház, volt föld, volt feleség, már csak a gyerek hiányzott, és a férfi ez utóbbit könnyen teljesíthetőnek ítélte.

A második alkalommal egy közeli városba utazott, ahol három hónapnyi kőművesmunkával annyi pénzt szedett össze, hogy tudott volna még venni pár hektár földet a Körös ártere mellett. Jó földek voltak azok, s bár időnként a folyó elöntötte a vidéket, mióta megmagasították a töltést, egyre ritkábban fordult ez elő, és az ottani jó zsíros föld gazdag termést hozott. Hozott volna, állapította meg Gyula, miután lecsúszott a földekről, mivel mire hazatért, addigra azt a pár hektárt is eladták a szomszédos faluba telepedett gazdaságnak. Azok mindent felvásároltak a környéken, szinte már talpalatnyi föld sem maradt, amit meg lehetett volna vásárolni. Így Gyula ott maradt a pénzzel, amit aztán lassan feléltek, s mivel bevételük nem volt, a maradék pénzt disznókba és birkákba fektette. Így aztán az állatok jutottak Gyulának, és a dinnye. Nemesített dinnyét termesztett a hátsó kert mögötti földrészén, az egész falu és a vidék is csodájára járt a hatalmas sárga görögdinnyéknek. A férfi büszke

volt rá, csak Margit utálta a dinnyéket, mert Gyulát furkósbottal sem lehetett kihajtani a pajtából vagy a dinnyék közül. És ha nem ott volt, akkor ebéd után elsétált a kocsmába, ahonnan csak estére, etetésre imbolygott vissza, és az állatok ellátása után azonnal betámolygott az ágyba. Öröm élni, gondolta ilyenkor az asszony, de volt rosszabb is, sokkal rosszabb. A szemközti házban Gulácsi Péter, ha beivott, minden alkalommal a kapanyéllal verte el Erzsit, aki ilyenkor egészen Margitig szaladt, így hát szinte minden este ott ültek az eperfa alatt. Margit elővett ilyenkor egy kis szilvapálinkát, és némán ittak. Van rosszabb is, gondolta lefekvés után, miután Gyula a másik oldalára fordult, és seggével odébb lökte az asszonyt.

– Aztán hová megy?

– El.

– El?

– Há' nem hallja, el.

Gyula még egy nadrágot belegyúrt a bőröndbe, aztán még egy törülközőt is, végül lecsukta, és a szobaajtóba állította. Ekkor nézett először az asszonyra, aki a bőröndöt nézte.

– Munkát kapott valahol?

– Nem, elmegyek.

– Hová megy?

– El innen. És ha van egy kis esze, akkor maga is elmegy.

Az asszony elkerekedett szemmel bámulta a férjét. Ez most tényleg el fog menni, hirtelen nem tudta, mit is gondoljon.

– És mi lesz az állatokkal meg a dinnyével?

– Adja el az állatokat, a dinnye meg szépen lerohad.

– Az le fog.

– Tudom.

– És akkor ne várjam vissza? – kérdezte az asszony továbbra is a férjét bámulva.

A férfi megfogta a bőröndöt, és kilépett a szobából. A tornácon megállt egy pillanatra, félig visszanezve bökte oda:

– Ne.

Aztán elindult, imbolygó léptekkel ment a kapu felé.

– Ha ott kimegy, vissza ne jöjjön – szólt utána még az asszony kissé keserűen, bár érezte, tettetett a keserűség, nem akar rátörni a kétségbeesés, holott elsőre megijedt, hogy magára marad az állatokkal. A birkák még hagyján, de a disznókat nem szerette, főként azt a nagy kant, mindig félt tőle. De eladja őket, mind egy szálíg eladja, és vesz helyükbe libákat meg kacskákat a tyúkok mellé. Az úgysis jobban megy, és egy szebb, félkilós libamájért még háromszert is megadnak a városi piacon.

Gyula ekkor már kint állt az utcán, bőröndje mellette az árokparton, és kezét szeméhez tartva figyelte az országúton közeledő porfellegget. Lassan jön, állapította meg magában, pedig Hart Jancsi nem arról volt híres, hogy negyvennel közlekedik. A porfelleg nem kapkodta el a dolgot, s mialatt a férfi összepakolt, ugyan közelebb került a faluvégi házakhoz, de még mindig nem volt a faluban. Gyula gondolkodóba esett. Mi van, ha ez mégse Hart Jancsi? Mi van, ha ez csak valamelyik korán kelő gazda a szomszéd faluból, aki szénát visz szekerén az állatoknak? Azzal azért mégsem mehet világgá, főként nem a fővárosba. Szép is lenne lovas kocsin nekiindulni a világnak. Sosem érne oda.

Ida is elkészült időközben, már kint állt a kertben, ahogy Gulácsi Erzsike is kimerészkedett a kertajtóba, és főleg azért volt ilyen bátor, mivel férje már hajnalban átugrott a kocsmába egy tüskéért. Ida a levéllel kezében nyugtázta, hogy még nem késte le Hart Jancsi postásautóját, de közben lassan benne is kétség támadt, vajon tényleg a postásfiú érkezik-e a porfellegben, hiszen ha ő

lenne, már itt kellene lennie. Ida át-átpislogott az utcán ácsorgó Gyula felé, és minthogy a férfi továbbra sem mozdult az árokpartról, az asszony megnyugodott, valakinek jönnie kell, ha a férfi rendületlenül vár odaát.

Aztán a porfelleg oszlani kezdett.

Előbb egy nagyobbacská utánfutóra emlékeztető kézikocsi körvonalai tűntek elő, majd lassacskán a falubeliek megpillanthatták az előtte haladó férfit. Az ember két kézzel húzta maga után a kézikocsit, vállán keresztben hevederszíjat vetett át, így testével is segítette a kocsi haladását. Fekete nadrágjába tűrt fekete ingjét, arca a többnapos borosta miatt szintén feketén csillogott. Mikor elérte az első faluszéli házat, megállt. A kézikocsit letámasztotta, kibújt a hevederből, majd zsebkendőjét vett elő nadrágzsebéből, és megtörölte izzadt homlokát. Szemügyre vette az előtte elterülő falut. Kettő, talán három utca, nem sok. Aztán odalépett a kézikocsi oldalához, kinyitott egy rekeszt, és meghúzta az oda rejtett üveget. Ismét felnézett az előtte várakozó falura, gyanakodva méregette. Akárhogy nézte, templomtornyot nem látott, és ezen láthatóan – már ha látta volna valaki – felderült az arca. Jó lesz, gondolta, majd eltörölte a száját kezféjével, az üveget visszadugta a helyére, beállt a kocsi elé, felemelte a kétkezes húzókart és elindult. Nem lehetett könnyű a kézikocsi, egészen nekifeszült, testsúlyát előrehelyezve haladt a falu felé.

– Na, ez nem Hart Jancsi – mordult fel Gyula az árokparton, mikor a kézikocsit húzó férfi ráfordult a falu főutcájára. Cigijét messzire pöckölte, és bele-rúgott a bőröndjébe. Az eldőlt. A fekete ruhás férfi lassan közeledett az utcán.

– Maga ismeri? – kiáltott át a túloldalról Ida.

– Nem, még nem járt erre. Biztos valami házaló, hoz magának fehérneműt – szólt vissza Gyula somolyogva, mire Ida hevesen legyintett egyet a kerítés mögül.

A kézikocsi férfi egyre csak közeledett, nemsokára pedig már le is állította maga vontatta kocsiját Ida és Gyulának háza között. Az eseményre Erzsike is előmerészkedett, aki eddig a kertajtó mögül leste az utcaszélen álldogáló Gyulát. Óvatosan közelítette meg a kaput, minduntalan a kocsi felé pislantgatott, hátha felbukkan az ura, és nem akarta volna, hogy az a kertben találja, vagy netalántán az utcán. Nem kell felesleges alkalmat adni annak a rohadéknak. De úgy tűnt, a kocsmába még nem érkezett meg a kézikocsi híre, különben már itt nyomakodnának mind, nagyokat mondogatva a kocsi mögött. Mire Erzsike kilépett a kapu elé, a fekete ruhás férfi már hátrament, és elkezdte szétnyitogatni a kocsiját.

Ekkor figyelték csak meg jobban a kézikocsit. Több rekesz rejtőzött az oldalán, és a tetejét egy asztalhoz hasonlatosan le lehetett nyitni. A férfi felnyitotta előbb egyik, majd másik oldalát, és a két szárnyat egy-egy retesszel a kocsi oldalához rögzítette. Miután ezzel megvolt, az egyik rekeszből kissé koszos, de távolról kellően fehérnek tűnő terítőféleséget húzott elő, amivel letéritette a kocsi kinyitott tetejét.

Gyula közelebb húzódott a kocsihoz. Ida is elhagyta a kapu biztonságos közelségét, és már szintén az árokpartról figyelte a készülődést. Mert bizonyára készülődés ez, most pakolja ki a portékát, még meg is terít neki. Ezt azért nem gondolná róla az ember így első pillantásra. Ida kék otthonkája zsebébe dugta az addig szorongatott levelet, és észrevette, hogy Erzsike is ott áll a kapuban. De ekkor már Margit is kint állt a porta előtt, és nem tudta eldönteni, hogy Gyula vagy inkább Erzsike mellé álljon.

A fekete ruhás férfi nem nézett fel. Egy rekeszből hosszú nyakú borospoharat vett elő, felemelte a magasba, úgy vizsgálta. Feltehetőleg nem erősen lehetett elégedett a tisztaságával, mert zsebkendőjével áttörölte, aztán ismét a fény felé tartotta. Továbbra sem volt megelekedve, mert ismétellen nekiesett a zsebkendővel a pohárnak. Ej, de kurva alapos valaki, gondolta

Gyula, és nemigen tudta mire vélni a törölgetést. Harmadik vagy negyedik próbálkozásra és az asszonyok látható meglepedésére végre tisztának bizonyult a borospohár, amit a férfi a fehér abrosszal leterített asztal közepére helyezett.

Ida érdeklődve szemlélte a poharat, és vélhetőleg Margitnak is tetszett, mivel pár lépéssel még közelebb húzódott a kocsihoz. Otthon nem volt ilyen poharuk, pedig mennyire elegáns, szépen metszett, s ahogy megcsillant rajta a fény, Margit még azt is megkockáztatta, hogy esetleg kristálypohár. Mindenesetre jól mutatna a vitrinben, sőt, amikor Erzsike átjön verés után, jól tudnának koccintani vele. Margit benyúlt a zsebébe, és mozdulatát egyszerű kótórászással palástolva próbálta kiszámolni, mennyi pénz is lapul a kötényzsebben.

Gyula rágyújtott. Ha ez minden poharat ilyen alaposan fog eltörölgetni, akkor sosem lesz kész. Remélem, nem csak poharakat fog árulni, azzal sokra nem megyünk, azért kár volt idevonszolni ezt a kocsit. A férfi észrevette a háta mögött álló feleségét, majd szemügre vette Idát. Ebben a kék ott-honkában egészen tetszetős, bár már efölött is eljárt az idő, állapotot megvigyorogva.

A fekete ruhás férfi a poharas rekeszből elővett egy tányért. Mielőtt a pohár mellé helyezte volna az asztalra, azt is tisztára törölgette a zsebkendőjével. A pohártól balra tette, majd kicsit hátrébb lépett a kocsitól, és szemügre vette az asztalt, a poharat és a tányért. Nem tetszhetett, mivel a tányért kicsit távolabb tolta. Újra szemügre vette őket.

Erzsikének tetszett a piszkosfehér, porcelánnak tűnő tányér. Nagy, kerek lapostányér volt, ilyet még a szomszédos község vasedényboltjában sem kapni, ott csak közepesen nagy lapostányérokat árultak, ilyet csak a tévéműsorokban látott elegáns éttermek használtak. Nagy tányér, kevés étel, szokták volt mondogatni egyesek, és most már Erzsike a tányér nagyságát látva érteni vélte, mire is mondják. Elkelne pár ilyen tányér, mivel Péter egyik este magára rántotta az egész polcot, amin a tányérok voltak. Ami nem tört el, azt hozzávágta. Szerencséje volt, csupán kettő maradt épen.

A férfi kis zsákot húzott elő, abból egy fél kenyeret, és bicskájával vágott egy szeletet. A kenyeret visszatette a zsákba, azt a kocsi, majd a szeletből apró darabokat tört, és ezeket a tányérra helyezte. Aztán a kocsi másik oldalából előhúzza az üveget, és félig töltötte a poharat.

Gyula megdörzsölte a szemét, mert lassan nem hitte, amit lát. Ez nem akar semmit sem eladni, ez nekiáll enni itt az utcán. Mi meg nézzük, mint valami állatok, hogy rohadna meg, meg Hart Jancsi is megrohadt, hogy nem eszi már ide a fene. Elnézett az országút felé, de híre-hamva sem volt porfellegetnek vagy közeledő autónak, vagy bárminek. Hogy fog így elmenni? Oldalt sandított, az egyre közelebb merészkedő feleségére, az árokparton heverő bőröndjére, majd vissza a kocsira. Ez nem fog elvinni, ennyi erővel gyalog is mehetek.

Közben a férfi újra szemügre vette a megterített asztalt. Elégedettnak látszott. Leporolta a nadrágját, ingerőlni a kenyérmorzsákat, majd a kocsi hátlájához lépett, és elővett egy fekete köpönyeget. Ugyan bele tudott volna bújni a köpönyegbe, de nem tette, csak a vállára vetette, és végül megnyálazta a tenyerét, hogy haját félresimítsa. Úgy tűnt, elkészült.

Ekkor pillantott először a közben köréje gyűlt falubeliekre. Kicsit meghajolt feléjük, fejével biccentett, és alaposan végignézett rajtuk. Látszott, elgondolkodott valamin.

– Dicsértessék – szólt hangosan, és várt.

Gyula meghökkenve figyelte a férfit, és ahogy Ida, úgy ő sem tudta mire vélni a dolgot. Erzsike és Margit szinte egyszerre léptek hátra.

Válasz nem érkezett. A férfi ismét meghajolt.

– Hát jó. Áldás, békesség!

Erre már Gyula és Ida is hátráltak egy-egy lépést. Ez meg mi a francot csinál, húzta fel még jobban Gyula a szemöldökét, és önkéntelenül is zsebre dugta a kezét.

Válasz továbbra sem érkezett, a férfi csak a csodálkozó arcokat látta.

– Erős vár a mi Istenünk – mondta, és kivárt kicsit. Minthogy megint senki nem szólt semmit, folytatta: – Akkor jó, egy az Isten.

Továbbra sem szólalt meg senki, az asszonyok pedig Gyulát nézték, szólni már valamit, elvégre ő a férfi. De Gyula csak nézte tágra nyílt szemmel az embert. Az ismét megszólalt: – Sálom.

Ida ekkor már nem bírta tovább.

– Hát jó napot! Mondja csak, maga mit árul?

A férfi meghökkent a kérdésen.

– Jó napot! Nem árulok semmit.

– Nem?

– Nem.

– Akkor meg minek pakolt itt ki? Csak nem enni készül? – csatlakozott Gyula a beszélgetéshez.

– Enni? – a fekete ruhás férfi még jobban elképedt. – Dehogyan akarok enni, miből gondolja? Misézni jöttem, vagy istentiszteletet tartani.

– Ide? Minek? – kérdezte Gyula most már teljes elképedéssel, és immár szinte bizonyos volt abban, hogy futóbolonddal van dolguk. Hátranézett Margitira, és a kapujuk felé intett, mintegy jelezve, zárja már be, mielőtt még betéved ez a kézikocsis. Az asszonyt nem kellett nagyon biztatni, már amúgy is egészen az árokpartig hátrált, onnan gyorsan a kapuhoz lépett, és ráfordította a kulcsot.

– Hát hogyhogy minek? Messziről látszik, nincs templom a faluban, és elhoztam maguknak Istent – mondta a férfi, és lesütötte a szemét.

– Hogy mit hozott el? – kérdezte hangosan Erzsike, aki a három asszony közül egyedülként nem a faluból származott, és annak idején még járt katolikus hittanórára. És amennyire emlékezett, nem szokták Istent kézikocsin hurcolászni. Legalábbis István atya ilyesmiket nem mesélt. Mesélt az sok mindent, felére sem emlékezett, de az bizonyosan megmaradt volna, ha lett volna olyan mese, amiben Istent kézikocsin húzzák be a faluba vagy bárhová.

– Hát Istent hoztam el maguknak, hogy maguk is részesedhessenek dicsőségében – mondta a férfi, és ismét meghajolt.

Gyulának kezdett elege lenni. Nem elég, hogy Hart Jancsi nem dugja ide az orrát, még ez a futóbolond is idetéved és marhaságokat beszél. Még hogy Isten, persze, egyenesen a mennyekből.

– Mondja már meg, hogy mit akar! Ne tartson fel minket, a postást várjuk – dörrent rá a fekete ruhás férfire.

– Mondom, misét tartok vagy istentiszteletet. Csak mondják meg, mik maguk, mert nem erősen válaszoltak a köszönésemre.

– Magának ahhoz semmi köze – mondta Ida, de aztán eszébe jutott valami. – Amúgy református vagyok.

– Én meg katolikus – tette hozzá Erzsike. – Akkor most mi lesz? – az asszonyok láthatóan kezdték élvezni a helyzetet.

– Megoldjuk. Előbb tartok misét, aztán istentiszteletet. Vagy ha akarják, tarthatunk ökumenikusot. Áldozhatnak is, vagy magukhoz vehetik az úrvacsorát, ahogy szeretnék. Persze az kicsit többbe kerül. Ha anélkül akarják, akkor egy ezres fejenként, ha áldozás is kell vagy úrvacsora, akkor ezeröttszáz. És ha éneket is szeretnének, az fejenként még háromszáz forint.

Ida számolni kezdett.

– Ha mindent szeretnék, akkor ezernyolcszáz, jól mondom, ugye?

– Jól, de akkor a többieknek is fizetniük kell az énekért, elvégre ők is hallják – válaszolta a férfi csípőre tett kézzel.

Gyula kiköpött oldalra. Még az hiányzik, hogy ez itt énekelni kezdjen fényes nappal az utca közepén.

– Én biztos nem fizetek magának egy fillért sem. Mi maga, pap? – mordult a férfire Gyula.

– Ahogy szeretné, lehetek pap vagy tiszteletes, bármelyik.

– Azért is külön kell fizetni? – kérdezte elkerekedett szemmel Erzsike.

– Nem, az benne van az árban. Viszont aki katolikus, és gyónni akar, na annak plusz ötszáz forint.

Gyula elfordult, odalépett a bőröndjéhez, és leült. Elővett egy cigarettát, meggyújtotta.

– Na jó, én várom Jancsit, ti azt csináltok, amit akartok – bökte oda az asszonyoknak. – De gyorsan csináljátok, ne várjátok meg, míg Péter hazajön, mert most nemcsak Erzsikét veri meg, hanem titeket is. Meg magát is, az biztos!

A férfi ijedten összerezett. Eddig még verést misézésért nem ígértek neki, bár volt falu, ahonnan sietősen távozott, a felhorgadt hívek elégedetlenség voltak a szolgáltatásokkal, legtöbb esetben savanyúnak és kevésnek találták a bort.

Erzsike féltősen közelebb húzódott Margithoz, és minduntalan a kocsmá felé tekingettek, nem látják-e felbukkanni az ura imbolygó alakját. Az utca kihalt volt, nem mozdult senki, csak néha rikkantott egyet-egyét Ákos Ida hátsó udvarából.

A férfi a tanácstalan asszonyokra nézett.

– Akkor most mi legyen? Katolikus vagy református?

Az asszonyok egymásra néztek, aztán a férfire.

– Mondja csak, van még abból a pohárból? – kérdezte Margit.

– Nincs, csak az az egy, de ne féljen, miután isznak belőle, megtörlöm, nem kapnak el semmit.

– Nem azért kérdem, jóember, megvenném.

– Mit venne meg? A misekelyhet? Az nem eladó.

– Kár, adnék érte háromszáz forintot – próbált alkudozni Margit, egyre felbátorodva a hangjától.

Gyula a feleségére nézett. Ennek teljesen elment az esze.

– Mondja csak, minek magának az a pohár? – kérdezte Gyula Margittól.

– Ahhoz már semmi köze, azt mondta, elmegy. Azzal foglalkozzon, ne velem.

Erzsike és Ida a bőröndön üldögélő férfire néztek.

– Elmegy? – kérdezték szinte egyszerre.

Gyula bólintott, és az asszonyok kérdően néztek Margitra. Az megvonta a vállát, és legyintett.

– Katolikus legyen, vagy református? – kérdezte ismét a férfi halkán, bár hangján érződött, lassan feladja. – Ha kell, házassági tanácsokat is adok – tette hozzá még gyorsan Gyulára nézve, aki erre úgy nézett rá, hogy a fekete inges istenszolgája lehunyta a szemét.

– Ha eladja a poharat, én megveszem a tányért – nézett rá Erzsike.

– Mondtam, hogy egyik sem eladó, misét lehet venni, vagy istentiszteletet, mást nem – mondta a feketeruhás, és kezdte elveszíteni a türelmét.

– Az nem kell – válaszolta Ida, és közben egyre csak a bőröndön cigarettázó Gyulát nézte. Ez el fog menni. Ez tényleg el fog menni, hiszen összepakolt. Aztán Margitra pillantott. Az asszonyon nem látszott vagy nem mutatta, hogy megviselte volna a dolog. Egykedvűen nézte a fekete ruhás fickót, aki kö-

pönyegét éppen visszatette a kocsiba. Aztán felhajtotta a pohárba töltött italt, eltörölte zsebkezdőjével, és a poharat visszatette a rekeszbe. Majd a kenyérdarabokat körbe kínálta.

– Kérnek egy falatot?

– Ingyen? – nézett rá Margit.

– Ingyen, ingyen. Vegyék csak nyugodtan.

Ott álltak félkörben, és csöndesen eszegették a kenyeret. Erzsike néha elpillantott a kocsmá felé, de mivel senki sem közeledett, még vett párszor a kenyérből. Friss fehérkenyér volt, szinte még ropogós héjjal. Miközben ettek, jutott eszébe Idának, lassan oda kellene tenni az ebédet is, mindjárt ebédidő lesz.

– Na megyek, elment az idő! – mondta Ida a többieknek, és odabiccentett a fekete ruhás férfinak, aki éppen felhajtogatta a kinyitott úrasztalát.

– Én is – lépett hátra egyet Erzsike, aztán megfordult, és besietett a kapun, amit betett és be is kulcsolt maga után.

Margit lenyelte az utolsó falat kenyeret, aztán odafordult Gyulához.

– Akkor isten áldja! – nézett a férjére.

– Magát is! És vigyázzon az állatokra!

Erre már Margit nem válaszolt, megrántotta a vállát, kikulcsolta a kaput, majd bezárta maga mögött.

Csak Gyula és a fekete ruhás férfi maradtak az utcán. Mire Gyula elszívta a cigarettáját, a férfi összepakolta a kézikocsit.

– Indulás előtt nem kér egy áldást? – nézett Gyulára.

– Na, induljon szépen – mutatott amaz az országút felé.

– Még egy kérdés, a szomszédos faluban van templom?

Gyula kicsit elgondolkozott.

– Ha egyenesen megy tovább, akkor van, de ha az első elágazásnál letér balra, na, ott nincs.

– Rendben, köszönöm – mondta a kézikocsis férfi, a hevedert átvette a vállán, megragadta a húzókart, és elindult az országút felé.

Ahogy elhaladt előtte a kézikocsival, Gyula elvigorodott. Felkapaszkodhatna a tetejére, jó pénzért biztos elhúzza a szomszédos faluig. Bár azzal sokat nem érne. Onnan sincs buszjárat a legközelebbi városig. Csak meg kell várnia Hart Jancsit. Mikor idáig jutott gondolataival, észrevette, hogy Ida intget neki a kertkapu mögül.

– Nem megy? – kérdezte az asszony.

– Gyalog nem, megvárom Jancsit. Csak ideeszi a fene még ma.

– Nem ebédel?

– Megmondtam Margitnak, többet nem megyek vissza – válaszolta Gyula.

– Azért enni még kell. Hozok egy tányér levest – mondta Ida, és a választ meg sem várva befordult a házba. Mire visszajött, Gyula már ott állt a kerítés mellett.

– Nem kellett volna, kibírom.

– Tudom, hogy kibírja, de enni kell. Vegye el, a tányért meg a kanalat majd visszaadja. Ha jön Jancsi, kiáltson be, van egy levelem.

– Rendben, bekiáltok – mondta Gyula, és a tányér levessel visszaült a bőrröndjére. Éppen csak felmelegíthette Ida, még át sem melegedett a tányér. A fekete ruhás férfi már az országúton járt. Testével nekifeszülve húzta maga után a kocsit. Ahogy távolodott, egyre nagyobb porfelleget vert maga körül. Gyula kanalmazta a vékony zöldséglevest, és közben újra arra gondolt, hogy Hart Jancsi Volkswagenje helyett a kézikocsi tetején üldögél. Szinte már oda képzelte magát a kocsi fölött gomolygó porfellegebe. Egészen kényelmesen utazna, csak éppen sehová sem jutna.